

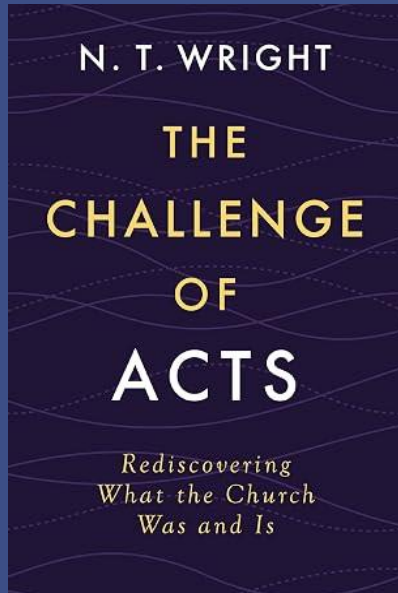

Handelingen van de Apostelen

Herontdekken wat de kerk was en is

Kanunnik Bert Vanderhaegen PhD

Hoofdaalmoezenier Rooms-Katholieke Eredienst UZGent
Roman Catholic chaplain for International Students in Ghent (all denominations and religions)
Roman Catholic chaplain of the International Roman Catholic Community Ghent IRCCG
Health and Social Care Chaplaincy Caritas Vlaanderen

Een denker die deugd doet

Tom Wright = *één van de belangrijkste christelijke denkers* van deze tijd.

Handelingen = het verhaal van wat de **Verrezen Jezus** doet. Jezus en zijn door de Geest vervulde volk zijn de **nieuwe tempel** waardoor de kerk onvermijdelijk **botst** met de oude tempels en machten van de Judese, Griekse en Romeinse wereld, terwijl zij verkondigt dat "**God koning is en Jezus Heer**", tot in Rome toe.

Handelingen van de Apostelen — hoofdlijnen

Van Jeruzalem tot Rome: het verhaal in zeven bewegingen

DE RODE DRAAD

Van een kleine kring in Jeruzalem naar de uiteinden van de aarde.

Handelingen vertelt hoe een kleine Joodse volgelingenkring van Jezus uitgroeit tot een beweging die het hele Middellandse Zeegebied bereikt — gedragen door de Heilige Geest, ondanks aanhoudende tegenstand, met een steeds bredere opening naar de niet-Joodse wereld.

*Precies dít verhaal leest N.T. Wright, in *The Challenge of Acts*, als de proclamatie dat Jezus nú Koning is en de kerk de plek waar hemel en aarde samenkomen.*

N.T. WRIGHT · THE CHALLENGE OF ACTS (2024)

Kernboodschappen en vernieuwing

Wat wil Tom Wright zijn lezers meegeven — en op welke punten leest hij Handelingen anders dan gebruikelijk?

STRUCTUUR

Opbouw van het boek

Een “vogelvlucht” door Handelingen — negen hoofdstukken, telkens meerdere Bijbelhoofdstukken samen

Hoofdstuk 7 (rood) is het volledige aparte hoofdstuk over de Areopagus-rede — door meerdere recensenten het hoogtepunt van het boek genoemd.

DEEL 1

Hoofdboodschappen van het boek

Acht kernthema's die Wright zijn lezers wil meegeven

BOODSCHAP 1 · HANDELINGEN 1

Jezus is nú Koning

De hemelvaart is geen afscheid maar een troonsbestijging (Daniël 7). De wereld staat “under new management”: de opstanding is de start van de nieuwe schepping, niet een geïsoleerd wonder.

”

“They are about God’s good world now under new management.”

De kerk als nieuwe tempel

Pinksteren is geen “extra dosis” geestelijke energie, maar de thuiskomst van God. De Geest maakt van Jezus’ volgelingen de levende tempel waar hemel en aarde elkaar raken.

”

“The point of Pentecost is the homecoming of God.”

God komt naar ons

Geen ontsnapping naar de hemel bij het sterven — dat is Plato, niet Jezus of Paulus. Het bijbelse verhaal gaat over God die komt wonen bij zijn mensen (vgl. Openbaring 21:3).

”

“The point of the biblical story is for God to come and dwell with us.”

BOODSCHAP 4 · HANDELINGEN 5–8

Missie, tegenstand en martelaarschap

Getuigen roept verzet op — van menselijke én geestelijke machten. Maar in leven en dood blijft de opgestane Christus met zijn volk aanwezig.

**Missie, tegenstand en
martelaarschap**

Handelingen als “juridisch processtuk”

Wright oppert dat Handelingen mede diende als verdedigingsstuk voor Paulus voor Caesar. Vandaar de vele rechtszaakscènes waarin overheden hem telkens onschuldig bevinden.

Vindicatie: Handelingen als “legal brief”

BOODSCHAP 6 · HANDELINGEN 9–16

Jood en heiden geïntegreerd

Geen vervanging (supersessionisme), maar één geïntegreerd volk.
Wright benadrukt Paulus' Joodsheid en leest de eenheid over
etnische grenzen als essentie van kerk-zijn.

Jood en heiden geïntegreerd

“Obey God rather than humans”

Handelingen is een gevaarlijk, subversief boek: gehoorzaamheid aan God herinnert de machthebbers aan hún taak. De heerschappij van Koning Jezus daagt die van de keizer uit.

”

“Obeying God, not humans, also means reminding the human authorities of their job.”

Taalkeuze: “Judean” i.p.v. “Jew”

Wright vermijdt moderne connotaties door “Judean” te gebruiken, en spelt “son” en “spirit” bewust met kleine letter — zoals de eerste christenen die woorden zelf ervoeren.

Taalkeuze: “Judean” i.p.v. “Jew”

DEEL 2

Wat maakt Wrights lezing vernieuwend?

Zes accenten waarin hij afwijkt van conventionele Handelingen-lezingen

VERNIEUWEND 1

Methode: vogelvlucht i.p.v. vers-voor-vers

Anders dan Acts for Everyone neemt Wright telkens vier hoofdstukken tegelijk om de grote lijn zichtbaar te maken — het gevaar van “cherry-picken” van losse verzen wordt vermeden.

Methode: vogelvlucht i.p.v. vers-voor-vers

De Areopagus als rechtszaal

Geen debatclub, maar het hoogste gerechtshof van Athene. Paulus staat er symbolisch terecht — met een parallel naar Socrates én naar Aeschylus' Eumenides, waar “geen opstanding” bestaat.

”

“It was not a debating society... it was a law-court: the highest court in Athens.”

VERNIEUWEND 3

Tegen “natuurlijke theologie”

Wright verzet zich tegen de lezing dat Paulus’ rede bij culturele symbolen begint i.p.v. bij Schrift en Jezus. Het hoogtepunt is Gods oordeel en de rechtzetting van de wereld.

Tegen “natuurlijke theologie”

De “onbekende goden” van vandaag

Wright vertaalt de Areopagus-confrontatie naar drie moderne afgoden die vandaag om onze loyaliteit strijden:

Mammon

geld en bezit

Aphrodite

seksualiteit

Mars

geweld en macht

Ware menselijkheid vereist volgens Wright het afwijzen van deze afgoden — niet slechts kennis ervan, zoals bij Paulus op de Areopagus.

Consequente toepassing van zijn levenswerk

Reviewers noemen het boek “vintage Wright”: hij trekt zijn bekende Paulus-raamwerk nu consequent door over héél Handelingen.

STERK PUNT

- Handelingen wordt beter begrepen vanuit de eerste-eeuwse (Joods-Romeinse) context dan vanuit een zestiende-eeuws reformatorisch raster.
- Eén samenhangend verhaal van nieuwe schepping, tempel en koningschap over het hele boek.

AANDACHTSPUNT

- Herhaling van thema's uit eerder werk (nieuwe schepping, anti-platonisme, “new perspective on Paul”).
- Nauwelijks engagement met andere wetenschap — bewust geen academisch debat.

Prikkelende pastorale toepassingen

Hemelvaart = “Christ the King”

Het feest Christ the King (1925/1970) is eigenlijk overbodig: Hemelvaart is al het feest van Christus’ koningschap.

Kritiek op het “homogeneous unit principle”

Homogene kerken groeien misschien sneller, maar “wat je dan laat groeien is niet echt de kerk” — eenheid over etnische grenzen is essentieel NT-onderwijs, geen toekomstideaal.

Psalm 2 en het gebed van Handelingen 4

Wright roept predikanten op vertrouwd te raken met dit gebed als anker bij elke vorm van tegenstand in het werk voor Gods koninkrijk.

SLOTBOODSCHAP VAN HET BOEK

“God is King, and Jesus is lord.”

De boog van het boek loopt van de inauguratie van de nieuwe schepping in Jeruzalem, via de machtsstrijd over Torah en tempel in Judea, naar Rome — waar het koningschap van de Messias dat van de keizer uitdaagt.
